

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2010. gada 7. oktobrī*

Lieta C-224/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunale di Bolzano* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 2. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 19. jūnijā, kriminālprocesā pret

Martha Nussbaumer.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*] (referents), tiesneši E. Levits un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 1. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz F. Arēna [*F. Arena*], *avvocato dello Stato*,

- Īrijas vārdā — D. O'Hagans [*D. O'Hagan*], pārstāvis, kam palīdz E. Kolinsss [*A. Collins*], *SC*,

- Austrijas valdības vārdā — K. Pezendorfere [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

- Apvienotās Karalistes valdības vārdā — A. Hovarda [*A. Howard*], *barrister*,

- Eiropas Komisijas vārdā — Ž. Rozē [*G. Rozet*] un L. Pinjataro-Nolina [*L. Pignataro-Nolin*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklasišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Padomes 1992. gada 24. jūnija Direktīvas 92/57/EEK par darba drošības un veselības aizsardzības minimālo prasību īstenošanu pagaidu vai pārvietojamajos būvlaukumos (astotā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 245, 6. lpp., un labojums OV 1993, L 41, 50. lpp.) interpretāciju.
- ² Šis lūgums ir iesniegts kriminālprocesā pret M. Nusbaumeri [*M. Nussbaumer*], kurai tiek pārmests, ka tā ir pārkāpusi pasūtītāja vai projekta vadītāja darba drošības aizsardzības pienākumus pagaidu vai pārvietojamajos būvlaukumos.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Direktīvas 92/57 3. pantā ar virsrakstu “Koordinatoru iecelšana — Darba drošības un veselības aizsardzības plāns — Iepriekšējs paziņojums” ir noteikts:

“1. Jebkuram būvlaukumam, kurā darbojas vairāk nekā viens darba uzņēmējs, klients [pasūtītājs] vai projekta vadītājs ieceļ vienu vai vairākus darba drošības un veselības aizsardzības lietu koordinatorus [..].

2. Klients [pasūtītājs] vai projekta vadītājs nodrošina, lai pirms būvlaukuma izveidošanas tiktu izstrādāts darba drošības un veselības aizsardzības plāns saskaņā ar 5. panta b) punktu.

Pēc konsultācijām ar vadību un darbiniekiem, dalībvalstis drīkst pieļaut atkāpes no pirmās daļas noteikumiem, izņemot gadījumus, kad:

— attiecīgais darbs ir saistīts ar īpašiem riska veidiem, kas uzskaitīti 2. pielikumā [II pielikumā],

vai

- attiecīgajam darbam ir nepieciešams iepriekšējais paziņojums saskaņā ar šī panta 3. punktu.

3. Gadījumā, ja būvlaukumos:

- darbs tiek plānots uz laiku, kas ilgāks par 30 darba dienām, un tajā vienlaikus tiek nodarbināti vairāk nekā 20 darbinieki,

vai

- plānotais darba apjoms pārsniedz 500 cilvēkdienas,

klients [pasūtītājs] vai projekta vadītājs pirms darbu sākšanas nosūta kompetentām iestādēm iepriekšējo paziņojumu, kas sastādīts atbilstīgi 3. pielikumam [III pielikumam],

Iepriekšējam paziņojumam ir jābūt novietotam būvlaukumā redzamā vietā un, ja nepieciešams, tas ir regulāri jāatjauno.”

- 4 Minētās direktīvas 5. pantā ar virsrakstu “Projekta sagatavošanas posms: koordinātoru pienākumi” paredzēts:

“Darba drošības un veselības aizsardzības lietu koordinators(-i), ko iecel projektā sagatavošanas posmā saskaņā ar 3. panta 1. punktu:

- a) koordinē 4. panta noteikumu izpildi;
- b) izstrādā vai liek izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kurā izklāstīti noteikumi, kas jāievēro attiecīgajā būvlaukumā, ja nepieciešams, ņemot vērā rūpnieciskās darbības, kas notiek laukumā; šajā plānā ir jāiekļauj arī konkrēti pasākumi attiecībā uz darbu, kas ietilpst vienā vai vairākās 2. pielikumā [II pielikumā] minētajās kategorijās;
- c) sagatavo projekta raksturam atbilstīgu dokumentāciju, kurā iekļauta attiecīgā darba drošības un veselības aizsardzības informācija, kas jāņem vērā, veicot jebkādos sekojošos [vēlākos] darbus.”

- 5 Šīs pašas direktīvas 6. pantā ar virsrakstu "Projekta izpildes posms: koordinatoru pienākumi" paredzēts:

"Darba drošības un veselības aizsardzības lietu koordinators(-i), ko iecel projektā izpildes posmā saskaņā ar 3. panta 1. punktu:

- a) koordinē vispārīgo profilakses un drošības principu īstenošanu:

— kad tiek lemts par tehniskajiem un/vai organizatoriskajiem aspektiem, plānojot dažādus jautājumus vai darba posmus, ko veic vienlaikus vai pēc kārtas,

— kad aprēķina šāda darba vai darba posmu izpildei nepieciešamo laika periodu [laikposmu];

- b) koordinē attiecīgo noteikumu īstenošanu, lai nodrošinātu, ka darba devēji un, ja nepieciešams, darbinieku aizsardzībai, arī pašnodarbinātās personas:

— konsekventi ievēro principus, kas noteikti 8. pantā,

— ja nepieciešams, ievēro darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kas minēts 5. panta b) punktā;

- c) veic vai liek veikt visus pielāgojumus, kas ir nepieciešami 5. panta b) punktā minētajam darba drošības un veselības aizsardzības plānam un 5. panta c) punktā minētajiem dokumentiem, ņemot vērā paveikto darbu un visas notikušās izmaiņas;

[..].”

- 6 Direktīvas 92/57 II pielikumā ietverts neizsmeļošs to darbu uzskaitījums, kas saistīti ar īpašiem riskiem attiecībā uz darbinieku darba drošību un veselības aizsardzību, kā minēts šīs direktīvas 3. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā.

Valsts tiesiskais regulējums

- 7 Direktīva 92/57 Itālijas valsts tiesību sistēmā tika transponēta ar 1996. gada 14. augusta dekrētlīkumu Nr. 494 (*GURI* 1996. gada 23. septembra kārtējais pielikums Nr. 223), kas grozīts ar 1999. gada 19. novembra dekrētlīkumu Nr. 528 (2000. gada 18. janvāra *GURI* Nr. 13, 20. lpp.) un 2003. gada 10. septembra dekrētlīkumu Nr. 276 (*GURI* 2003. gada 9. oktobra kārtējais pielikums Nr. 235, turpmāk tekstā — “Dekrētlīkums Nr. 494/96”).
- 8 Dekrētlīkums Nr. 494/96 tika atcelts ar 2008. gada 9. aprīļa dekrētlīkumu Nr. 81 (*GURI* 2008. gada 30. aprīļa kārtējais pielikums Nr. 101, turpmāk tekstā — “Dekrētlīkums Nr. 81/08”). Šī pēdējā minētā dekrētlīkuma IV sadaļā, kas attiecas uz pagaidu vai pārvietojamiem būvlaukumiem, ir ietverts tostarp tā 90. pants, kurā ir paredzēti pasūtītāja vai projekta vadītāja pienākumi saistībā ar darba drošības aizsardzības būvlaukumos koordinātoru.

9 Dekrētlikuma Nr. 81/08 90. pantā paredzēts:

“1. Pasūtītājs vai projekta vadītājs būvprojekta izstrādes laikā un it īpaši tehnisko aspektu izvēles brīdī, projekta īstenošanas un būvdarbu organizēšanas laikā izpilda 15. pantā minētos aizsardzības pasākumus un vispārējos principus. Lai varētu plānot dažādo būvdarbu vai būvdarbu posmu, kuriem ir jānorisinās vienlaicīgi vai secīgi, izpildi drošos apstākļos, pasūtītājs vai projekta vadītājs projektā paredz šo būvdarbu vai būvdarbu posmu ilgumu.

2. Pasūtītājs vai projekta vadītājs būvprojekta izstrādes laikā novērtē 91. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētos dokumentus.

3. Būvlaukumos, kuros ir paredzēts, ka darbosies vairāki uzņēmumi, pat ja tas nebūs vienlaicīgi, pasūtītājs, pat ja tas ir arī uzņēmums izpildītājs, vai projekta vadītājs, tiklīdz tam ir piešķirta projekta vadība, ieceļ projekta koordinatoru.

4. 3. punktā minētajā gadījumā pasūtītājs vai projekta vadītājs, pirms tam tiek piešķirta būvdarbu vadība, ieceļ būvdarbu izpildes koordinatoru, kuram ir jāatbilst 98. pantā minētajiem nosacījumiem.

5. 4. punktā minētā norma ir piemērojama arī gadījumā, ja pēc tam, kad [būvdarbi] ir uzticēti tikai vienam uzņēmumam, [šo] būvdarbu vai daļas no tiem izpilde tiek nodota tālāk vienam vai vairākiem uzņēmumiem.

[..]

11. Privātu būvdarbu gadījumā 3. punktā minētā norma nav piemērojama būvdarbiem, attiecībā uz kuriem nav jāsaņem būvatļauja. Katrā ziņā ir piemērojamas 92. panta 2. punkta normas.”

10 Dekrētlikuma Nr. 81/08 91. pantā ir noteikti projekta koordinators pienākumi un būtībā ir paredzēta darba drošības aizsardzības un koordinēšanas plāna izstrāde.

11 Šī paša dekrēt[likuma] 92. panta 2. punkts, kurš attiecas uz koordinators pienākumiem būvdarbu izpildei, ir formulēts šādi:

“90. panta 5. punktā minētajos gadījumos koordinators [būvdarbu] izpildei papildus 1. punktā minēto uzdevumu veikšanai, izstrādā darba drošības aizsardzības un koordinēšanas plānu un sagatavo 91. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētos lietu dokumentus.”

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

12 2008. gada 20. jūnijā Bolcāno [*Bolzano*] autonomās provinces darba aizsardzības dienesta inspektori ir veikuši būvdarbu pārbaudi būvlaukumā, kurš atrodas Merāno [*Merano*] pašvaldības teritorijā, kas saistīts ar jauna jumta seguma uzlikšanu dzīvojamai mājai apmēram 6–8 metru augstumā. Pasūtītāja bija M. Nusbaumere. Gar jumta malu uzstādīto parapetu, autoceltni materiālu pacelšanai un darbaspēku nodrošināja trīs dažādi uzņēmumi, kuri būvlaukumā atradās vienlaicīgi. Atbilstoši piemērojamai Itālijas likumdošanai būvatļaujas saņemšana netika prasīta. Turpretī minētai pašvaldībai bija iesniegts darbu uzsākšanas paziņojums.

- 13 Šīs pārbaudes ietvaros radās jautājums, vai izskatāmajā gadījumā vajadzēja iecelt darba drošības aizsardzības koordinatoru gan projekta izstrādes, gan būvdarbu izpildes posmā, kā paredzēts ne tikai Direktīvas 92/57 3. panta 1. punktā, bet arī Dekrētlíkuma Nr. 494/96 3. pantā, turklāt neatkarīgi no fakta, ka Dekrētlíkuma Nr. 81/08 90. panta 11. punktā šāda iecelšana nav prasīta.
- 14 Iesniedzējtiesa šajā sakarā konstatē, ka atbilstoši Dekrētlíkuma Nr. 81/08 90. panta 3. un 4. punktam būvdarbu projekta un izpildes koordinators ir jāieceļ visiem būvlaukumiem, kuros darbojas vairāki uzņēmumi. Tomēr atbilstoši minētā 90. panta 11. punktam šī paša panta 3. punkta norma nav piemērojama privātiem būvdarbiem, kuriem nav jāsaņem būvatļauja. Pēc šīs tiesas domām, ievērojot pieņēmumu, saskaņā ar kuru privāto būvdarbu būvlaukums ir mazāka apjoma un tātad tajā nav risku, valsts likumdevējs neesot ievērojis, ka arī būvdarbi, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, var būt sarežģīti un bīstami, un tādēļ būtu jāieceļ izpildes projekta koordinators. Turklāt, ņemot vērā to, ka šī paša panta 4. punktā ir atsauce uz tā 3. punktu, pasūtītājam nav arī pienākuma iecelt būvdarbu izpildes koordinatoru.
- 15 Līdz ar to iesniedzējtiesa pauž šaubas par atkāpju, kuras Itālijas valsts tiesībās ir paredzētas attiecībā uz pienākumu iecelt koordinatoru, atbilstību Direktīvas 92/57 3. panta 1. punkta normām.

16 Šādos apstākļos *Tribunale di Bolzano* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar tādu valsts tiesību aktu, kāds ir [...] Dekrētlíkums [Nr. 81/08], it īpaši saistībā ar normu, kura iekļauta 90. panta 11. [punktā], — daļā, kurā šajā tiesību aktā ir paredzēta atkāpe no pasūtītāja vai atbildīgā par būvdarbiem pienākuma jebkuram būvlaukumam, kurā darbojas vairāk nekā viens uzņēmums, iecelt izpildes projekta izstrādes koordinatoru, kurš paredzēts tās pašas normas 3. punktā, privātiem būvdarbiem, kuriem nav vajadzīga būvatļauja, neizvērtējot, kāds ir būvdarbu raksturs un īpašie riski, kuri uzskaitīti direktīvas II pielikumā, — ir pārkāpts regulējums, kas paredzēts [...] Direktīvas [92/57] 3. pantā?

- 2) Vai ar tādu valsts tiesību aktu, kāds ir [...] Dekrētlíkums [Nr. 81/08], it īpaši saistībā ar normu, kura iekļauta 90. panta 11. [punktā], ir pārkāpts regulējums, kas paredzēts [...] Direktīvas [92/57] 3. pantā saistībā ar pasūtītāja vai atbildīgā par būvdarbiem pienākumu katrā gadījumā iecelt koordinatoru projekta izpildes laikā būvlaukumos neatkarīgi no būvdarbu veida, tātad arī tādu privātu būvdarbu gadījumā, kuriem nav vajadzīga būvatļauja, bet kuri var ietvert Direktīvas II pielikumā minētos riskus?

- 3) Vai ar noteikumu, kurš iekļauts [...] Dekrētlíkuma [Nr. 81/08] 90. panta 11. [punktā], — daļā, kurā ir paredzēts projekta izpildes koordinators pienākums izstrādāt darba drošības aizsardzības plānu vienīgi tad, ja privātu būvdarbu gadījumā, kuriem nav vajadzīga būvatļauja, [projekta gaitā] līdzās pirmajam uzņēmumam, kuram būvdarbi uzdoti sākotnēji, [projektā] iesaistās citi uzņēmumi, — ir pārkāpts [...] Direktīvas [92/57] 3. pants, kurā ikvienā gadījumā ir noteikts pienākums iecelt projekta izpildes koordinatoru neatkarīgi no būvdarbu veida un kurā nav pieļauta atkāpe no pienākuma izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu

gadījumā, ja attiecīgie būvdarbi ir saistīti ar īpašiem riska veidiem, kādi uzskaitīti Direktīvas II pielikumā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 17 Vispirms ir jāatgādina, ka, lai gan tiesvedības, kas ierosināta, piemērojot LESD 267. pantu, ietvaros Tiesai nav jāizvērtē valsts tiesību aktu saderība ar Savienības tiesībām, ne arī jāinterpretē valsts tiesību akti, tā tomēr var iesniedzējtiesai sniegt visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tai ļautu izlemt jautājumu par šādu saderību, taisot spriedumu izskatāmajā lietā (skat. it īpaši 1993. gada 15. decembra spriedumu lietā *C-292/92 Hünermund u.c.*, *Recueil*, I-6787. lpp., 8. punkts, kā arī 2001. gada 27. novembra spriedumu apvienotajās lietās *C-285/99 un C-286/99 Lombardini un Mantovani*, *Recueil*, I-9233. lpp., 27. punkts).
- 18 Šādos apstākļos uzdotie jautājumi, kuri ir jāizskata kopā, ir jāsaprot tādējādi, ka ar tiem būtībā tiek jautāts, vai Direktīvas 92/57 3. pants ir interpretējams tādējādi, ka ar to netiek atļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurš, no vienas puses, attiecībā uz būvlaukumu, kurā tiek veikti privāti būvdarbi, kuriem nav jāsaņem būvatļauja un kurā darbojas vairāki uzņēmumi, pieļauj atkāpi no pasūtītāja vai atbildīgā par būvdarbiem pienākuma iecelt koordinatoru gan izpildes projekta izstrādei, gan būvdarbu izpildei, un kurš, no otras puses, šim koordinatoram paredz pienākumu izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu tikai tad, ja privātu būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumā darbojas vairāki uzņēmumi.

- 19 Pirmām kārtām ir jāatgādina, ka savā 2008. gada 25. jūlija spriedumā lietā C-504/06 Komisija/Itālija Tiesai jau bija jālemj par Direktīvas 92/57 3. pantu.
- 20 Minētā sprieduma 29. punktā Tiesa norādīja, ka Direktīvas 92/57 3. pants ir sadalīts trijos numurētos punktos, kuros ir paredzētas trīs skaidri nošķirtas tiesību normas, kuras attiecas uz koordinatoru iecelšanu, darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kā arī iepriekšēju paziņojumu par noteikta apmēra būvdarbiem. Šī sadale trijos punktos turklāt izriet no paša minētā 3. panta virsraksta, proti, "Koordinatoru iecelšana — Darba drošības un veselības aizsardzības plāns — Iepriekšējs paziņojums". Saskaņā ar šo struktūru jautājums par koordinatoru iecelšanu tātad ir minēts tikai šī panta 1. punktā, turpretī šī paša panta 2. punkts ietver tiesību normas par darba drošības un veselības aizsardzības plānu.
- 21 No tā Tiesa minētā sprieduma lietā Komisija/Itālija 30. punktā secināja, ka minētās direktīvas 3. panta 2. punkta otrajā daļā ietvertā atkāpe var attiekties tikai uz tiesību normu, kura ir tieši pirms tās, proti, tiesību normu attiecībā uz darba drošības un veselības aizsardzības plāna izstrādi.
- 22 Līdz ar to, kā Tiesa ir nospriedusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Itālija 35. punktā, Direktīvas 92/57 3. panta 1. punkts, kura formulējums ir skaidrs un precīzs un kurš nepārprotami paredz pienākumu visiem būvlaukumiem, kuros darbojas vairāki uzņēmumi, iecelt koordinatoru darba drošības un veselības aizsardzības jomā, nepieļauj nekādu atkāpi no šī pienākuma.
- 23 Līdz ar to būvlaukumam, kurā darbojas vairāki uzņēmumi, koordinators darba drošības un veselības aizsardzības jomā ir jāieceļ vienmēr neatkarīgi no apstākļa, vai būvdarbiem ir vai nav jāsaņem būvatļauja, vai arī no tā, vai šajā būvlaukumā ir vai nav īpaši riski.

- 24 Attiecībā uz brīdi, kurā darba drošības un veselības aizsardzības koordinators iecelšana ir jāveic, no Direktīvas 92/57 5. un 6. panta izriet, ka koordinators ir jāieceļ izpildes projekta izstrādes laikā vai katrā ziņā pirms būvdarbu izpildes.
- 25 Tātad attiecībā uz uzdoto jautājumu, kuri ir pārformulēti šī sprieduma 18. punktā, pirmo daļu ir jāsecina, ka Direktīvas 92/57 3. panta 1. punktā ir prasīts, ka attiecībā uz būvlaukumu, kurā darbojas vairāki uzņēmumi, koordinators darba drošības un veselības aizsardzības jomā ir jāieceļ vienmēr izpildes projekta izstrādes laikā vai katrā ziņā pirms būvdarbu izpildes.
- 26 Attiecībā uz darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kurš ir uzdoto jautājumu, kuri ir pārformulēti, otrās daļas priekšmets, nosacījumi saistībā ar šī plāna izstrādi to pašu iemeslu dēļ, kas minēti šī sprieduma 20. un 21. punktā, ir jānosaka tikai, ņemot vērā Direktīvas 92/57 3. panta 2. punkta mērķi.
- 27 Pretēji Direktīvas 92/57 3. panta 1. punktam, kurā nav pieļauta neviena atkāpe, minētā panta 2. punkta otrajā daļā dalībvalstīm pēc konsultācijām ar vadību un darbiniekiem ir atļauts izdarīt atkāpi no pienākuma izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kas minēts šī paša 2. punkta pirmajā daļā, izņemot gadījumus, kad runa ir par būvdarbiem, kas saistīti ar īpašiem riska veidiem, kas uzskaitīti minētās direktīvas II pielikumā, vai būvdarbiem, kuriem ir nepieciešams šī paša panta 3. punktā minētais iepriekšējais paziņojums.
- 28 No tā izriet, ka pienākums pirms būvlaukuma izveides izstrādāt tādu darba drošības un veselības aizsardzības plānu, kāds izriet no Direktīvas 92/57 3. panta 2. punkta, ir saprotams tādējādi, ka tas ir attiecināms uz visiem būvlaukumiem, kuru būvdarbi ietver tādus īpašus riskus, kas uzskaitīti šīs direktīvas II pielikumā, vai attiecībā uz

kuriem ir nepieciešams iepriekšējs paziņojums, turklāt uzņēmumu, kuri darbojas šajā būvlaukumā, skaitam šajā sakarā nav nozīmes.

- 29 Līdz ar to ar minēto pantu netiek atļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā projekta izpildes koordinators pienākums izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu ir ierobežots tikai ar gadījumiem, kad privāto būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumos darbojas vairāki uzņēmumi, un kuros kā šī pienākuma kritērijs netiek izmantoti tādi pašie riski, kas minēti Direktīvas 92/57 II pielikumā.
- 30 Lai iesniedzējtiesai sniegtu izsmeļošu atbildi, jāatgādina arī, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru direktīva pati par sevi nevar radīt pienākumus privātpersonai un tāpēc uz direktīvas noteikumu pašu par sevi pret šādu privātpersonu nevar atsaukties (skat. 1996. gada 12. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-74/95 un C-129/95 *X, Recueil*, I-6609. lpp., 23.–25. punkts, kā arī 2005. gada 3. maija spriedumu apvienotajās lietās C-387/02, C-391/02 un C-403/02 *Berlusconi u.c.*, Krājums, I-3565. lpp., 73. un 74. punkts).
- 31 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 92/57 3. pants ir interpretējams šādi:

— ar minētā panta 1. punktu netiek atļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurš saistībā ar privātu būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumu, kurā darbojas vairāki uzņēmumi, ļauj atkāpties no pasūtītajam vai atbildīgajam par būvdarbiem paredzētā pienākuma izpildes projekta izstrādes laikā vai katrā ziņā pirms būvdarbu izpildes iecelt darba drošības un veselības aizsardzības koordinatoru;

- ar šī paša panta 2. punktu netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā projekta izpildes koordinators pienākums izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu ir ierobežots tikai ar gadījumiem, kad privāto būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumos darbojas vairāki uzņēmumi, un kurā kā šī pienākuma kritērijs netiek izmantoti tādi īpašie riski, kas minēti minētās direktīvas II pielikumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ³² Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Padomes 1992. gada 24. jūnija Direktīvas 92/57/EEK par darba drošības un veselības aizsardzības minimālo prasību īstenošanu pagaidu vai pārvietojamajos būvlaukumos (astotā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) 3. pants ir interpretējams šādi:

- ar minētā panta 1. punktu netiek atļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurš saistībā ar privātu būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumu, kurā darbojas vairāki uzņēmumi, ļauj atkāpties no pasūtītajam vai

atbildīgajam par būvdarbiem paredzētā pienākuma izpildes projekta izstrādes laikā vai katrā ziņā pirms būvdarbu izpildes iecelt darba drošības un veselības aizsardzības koordinatoru;

- **ar šī paša panta 2. punktu netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā projekta izpildes koordinators pienākums izstrādāt darba drošības un veselības aizsardzības plānu ir ierobežots tikai ar gadījumiem, kad privāto būvdarbu, kuriem nav jāsaņem būvatļauja, būvlaukumos darbojas vairāki uzņēmumi, un kurā kā šī pienākuma kritērijs netiek izmantoti tādi īpašie riski, kas minēti minētās direktīvas II pielikumā.**

[Paraksti]